

ARBEJDSFORMER

Undervisning i praksis – arbejdsformer

Vi vil med denne tekst præsentere de arbejdsformer du som studerende vil møde på uddannelsen til familieterapeut – i **plenum** og i **arbejdsgrupperne**.

Overskriftens dobbeltbetydning refererer til at vi underviser i, om og gennem praksis – og at det er sådan du konkret/ praktisk kan forvente uddannelsen vil finde sted.

At uddanne sig til familieterapeut er en vidtgående og forandrende rejse gennem personlige erkendelser, nære og udfordrende relationer til medstuderende og undervisere samt praksisorienteret tilegnelse af teori og metoder.

I plenum

Der arbejdes som udgangspunkt i plenum 2 gange 3 timer hver dag.

Den centrale tanke i DFTI's pædagogiske form er at tilvejebringe et læringsmiljø der fungerer samtidig på flere niveauer.

I centrum for denne form er **den direkte superviserede praksis**. Det vil sige at undervisning og læring i videst mulig omfang er direkte knyttet til konkrete samtalsituationer mellem de studerende, eller med klienter/ familier, under vejledning og supervision af undervisere.

Til enhver samtale er knyttet observatører – medstuderende – der har til opgave at give anerkendende og udfordrende respons til den studerende der har haft samtalen. Responsen suppleres med tilbagemeldinger fra underviser, med henblik på at fremme selvrefleksion og fortsat udvikling ud fra den enkeltes mål og behov.

Observatørrollen

Observatørrollen er betydningsfuld, og der arbejdes systematisk med at kvalificere de tilbagemeldinger de studerende kan give hinanden. Via observationerne og den direkte supervision skærpes opmærksomheden på procesforståelse, familiodynamik, faglige perspektiveringer, kontakt og udtryksevne.

Samtalerne finder sted under overværelse af den samlede gruppe af studerende, og efter den konkrete respons åbnes for refleksioner; personligt – teoretisk – fagligt og metodisk i plenum. Dette tjener til at skabe en fælles, nuanceret og personlig læring af det netop oplevede.

Afslutningsvis kan det ske at underviseren følger op med teori eller perspektiverende overvejelser.

Det er vores erfaring at sådan en form sikrer højt engagement og medvirker til at gøre læring til et fælles anliggende og dermed også stimulerer gruppedynamik og involvering de studerende imellem.

Rollespil

Tæt på denne direkte praksisform er **rollespil**. Herigennem opnår vi muligheder for at fokusere mere direkte på enkelte faser eller temaer i samtalen. Der er ikke et samtidigt og overordnet hensyn til klienten, og vi kan derfor fordybe os i indlevelse, udtryk, dynamik, form og metode på en friere og samtidig mere struktureret måde. Rollespil bruges fortrinsvis på de første år af uddannelsen. På overbygningen lægges der op til i stigende grad at arbejde med klienter og familier der henvender sig gennem **uddannelsesklinikken**.

Teori

En anden væsentlig arbejdsform er den mere **strukturerede gennemgang af teori**. I DFTI's studieplan er anført **pensum**, som vi dels inddrager som anført ovenfor, men som også gennemarbejdes gennem deciderede teorimoduler eller som temaundervisning på afgrænsede moduler hen over årene. Teorimodulerne vil som udgangspunkt også blive knyttet til praksis gennem refleksion, øvelser eller anden form for træning.

I arbejdsgrupperne

Ved studiestart udleveres en mere udførlig introduktion til arbejdet i arbejdsgrupperne, så her skal blot nævnes de overordnede ideer.

Arbejdsgrupperne – ca. 6 studerende i hver gruppe – er en central og højt prioriteret del af det samlede uddannelsesforløb. Grupperne mødes 2 gange dagligt, bortset fra på afrejsedagen hvor der er kun et møde. Grupperne er faste og bevares i minimum et år ad gangen.

Arbejdsgrupperne har flere **formål**. Det primære er at de studerende gennem at arbejde uden underviser oparbejder egne erfaringer med roller, form og indhold. De studerende opnår kendskab til egne færdigheder og træner kollegial tværfaglig sparring.

Der kan for eksempel arbejdes med livshistorier, grupperelationer, faglige diskussioner og samtaletræning. Der kommer ikke klienter i gruppetiden, så træningen sker i forhold til supervision og selvrefleksion, rådgivning og terapi om de studerendes egne temaer.

I grupperne får deltagerne et nøje kendskab til hinandens fagpersonlige målsætninger og kommer naturligt til at indgå aktivt i arbejdet med disse. Sekundært opnås gennem det tætte og langvarige samarbejde førstehånds erfaringer med en lang række vigtige **gruppedynamiske processer**.

Alt arbejde i gruppen kan efterfølgende bringes med til plenum, som orientering eller oplæg til diskussion eller undervisning – og naturligvis også med ønske om at få hjælp til at komme videre med en samtale. Endelig kan gruppen bede om hjælp til sine egne processer og konflikter. Denne hjælp vil finde sted i plenum så der udover hjælpen til gruppen kan illustreres hvordan der kan arbejdes med gruppedynamik og konflikthåndtering.

Der indlægges undervejs i det samlede forløb såkaldte **gruppeeftersyn**, hvor alle arbejdsgrupperne i plenum bruger tid på at forholde sig til gruppens aktuelle arbejdsform, trivsel, roller og kommunikation.

Nogle studerende har lettere ved at arbejde i den mindre gruppes tryggere rammer, med færre øjne på sig, og med bedre mulighed for at komme til orde. Grupperarbejdet kan her medvirke til at få taget springet ind på gulvet i den store gruppe.